

TARİHİMİZİ ÖNCELİKLE YAŞAYANLAR YAZMALI

Aydınlık Dergisi, 13 Eylül 1998

Yıldırım Koç

Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin tarihinin kavranmasında, çeşitli yörelerdeki gelişimin anlaşılmasının büyük önemi vardır. Ancak bu konulardaki çalışmalar son derece sınırlı kalmıştı. Son zamanlarda iki yazarımızın çalışmaları bu alanda örnek olacak niteliktedir. Bunlardan birinin arkadaşı olmaktan da gurur duyuyorum.

Arkadaşım Erol Çatma emekli maden işçisidir. 1970 yılında Zonguldak'ta Üzülmez Ocağı'nda maden işçiliğine başladı. 12 Eylül sonrasında yaklaşık 3 yıl cezaevinde kaldı. Sonra tekrar maden işçiliği yaptı. Bir süre önce de emekli oldu. Erol Çatma, maden işçiliği yaparken madenlere ve işçilerin çalışma ve yaşama koşullarına ilişkin önemli belgeler derledi. Emekli olduktan sonra, büyük bir özveriyle eski yazı öğrendi. Bir taraftan da, **Zonguldak Madenlerinde Hükümlü İşçiler** (KESK Maden-Sen Zonguldak Şubesi, Zonguldak, 1996) ve **Kömür Tutuşunca** (Evrensel Basım Yayın, İstanbul, 1997) kitaplarını yayımladı. Birinci kitabı, tarihimizin pek bilinmeyen bir olgusunu ele alıyor. İkincisi, 1965 Kozlu olaylarını en iyi anlatan kitap. Erol Çatma, şimdi de Ceylan Yayınlarından **Asker İşçiler** kitabını çıkardı (İstanbul, 1998). Bir taraftan da Zonguldak'ta mükellefiyet üzerinde çalışıyor.

Bu ara zevkle okuduğum diğer kitap ise, yine Zonguldak maden işçilerinden Kadir Tuncer'in **Tarihten Günümüze Zonguldak'ta İşçi Sınıfının Durumu** (Göçebe Yay., İstanbul, 1998). Kadir Tuncer de 3,5 yıl yatmış. Daha önce **Güneşe Hasret** isimli bir çalışması var. Kadir Tuncer'in kitabından Yusuf Tatar'ın 1947-1948 yıllarında Kozlu'da sendikalaşma konusunda anlattıklarının bir bölümünü aktarmak istiyorum.

Ankara'dan birileri gelmiş, ocaktaki şefleri çağırmışlar. Yusuf Tatar da şef. Sendika kurulacağını söylemişler. Bir süre sonra bu şefler Ankara'ya çağırılmış. Şeflere, defter tutmayı, üye kaydetmeyi öğretmişler. Yusuf Tatar ve arkadaşları daha sonra Kozlu'ya dönmüşler ve işçileri sendikaya üye kaydetmeye çalışmışlar. Koca Kozlu'da bir ayda ancak 10 kişiyi üye edebilmişler. Yusuf Tatar işin devamını şöyle anlatıyor:

"Aradan iki ay bi zaman geçti, bu sefer Ankara'dan başkaları geldiler, bizi çağırdılar. 10 kişi kadar üye yaptığımızı öğrenince bize etmediklerini bırakmadılar. Eee, biz zılgıtı yedik daha durur muyuz? Baktık eyilikle bu iş olmuyo, çağırıyoruz ameleyi yazıhaneye, uzatıyoruz önüne kağıdı, basıyoz zopayı. Gözünü sevdiğimin zopası, böylelikle zorla tüm Kozlu'yu üye yaptık. Zorla sendikaya üye yapıyoruz diye o zamanlar biz kötüyüdk. Ama bak şimdi işçi sendika beni üyelikten atar diye korkuyo. Demek ki kıymetimiz şindi biliniyo."

Erol Çatma ve Kadir Tuncer, ülkemizde işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi içinde yer almış insanlar için bir örnek olmalı. Türk Demir Döküm'den emekli bir işçi, oradaki mücadelenin tarihini yazmalı. Kavel'i yaşamış olan, Kavel'de sendikal örgütlenmeyi, direnişleri, sendikal mücadeleleri, toplu iş sözleşmelerini, işyerindeki iç ilişkileri anlatmalı. Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketinin halen eksik olan bu boyutu ancak bu nitelikte insanlar tarafından doldurulabilir. İşçi sınıfı tarihimizi öncelikle onu yaşamış olanlar yazmalı.

Erol Çatma'yı ve Kadir Tuncer'i kutluyor, sizlere de bu yazarlarımızın kitaplarını öneriyorum.

Bu arada dikkatinizi çekmek istediğim üç yeni kitap daha var: Sennur Sezer ve Adnan Özyalçın'ın derledikleri "emek öyküleri", **Ekmek Kavgası** ve **Grev Bildirisi** adlarıyla yayınlandı. Lewis Jones da bir madenci kasabasının öyküsünü **Madencinin Sınav Günleri** kitabında anlatıyor (3 kitap da Evrensel Basım Yayın, İstanbul, 1998).